

Spolorm

– forekomst og kontrol

Helena Mejer

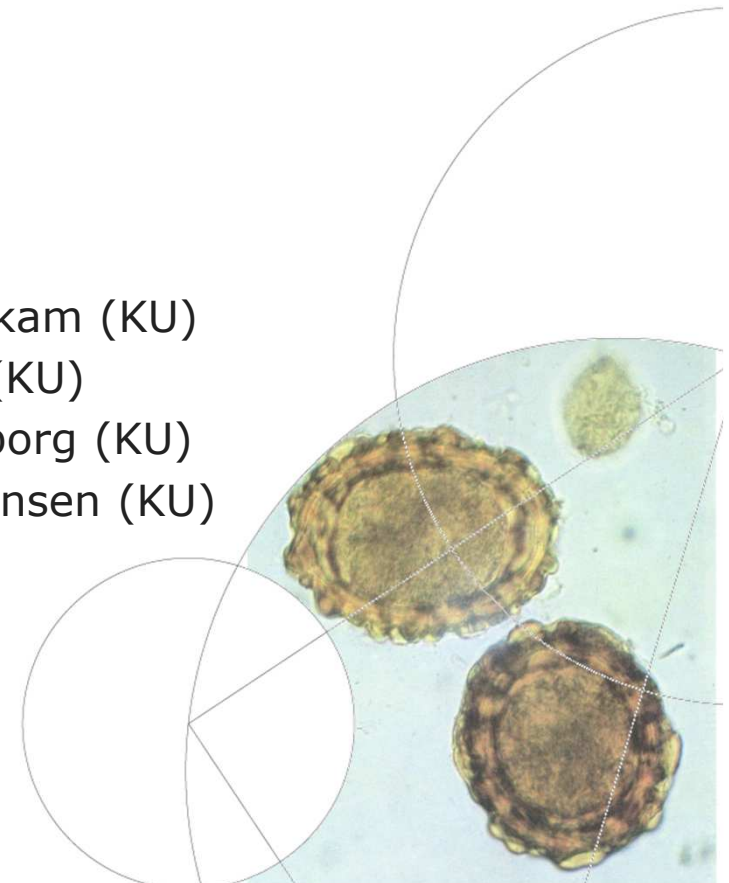
Kiran Kumar Katakam (KU)

Susmita Gautam (KU)

Stig Milan Thamsborg (KU)

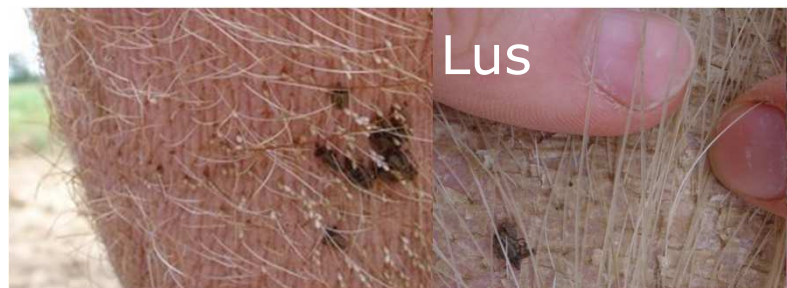
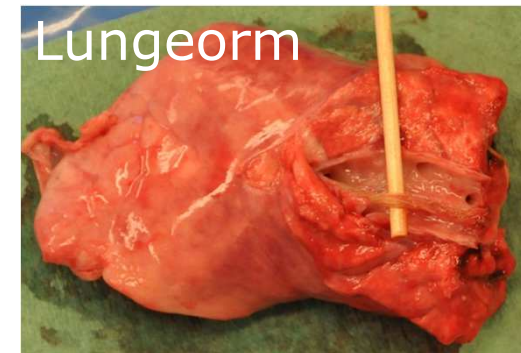
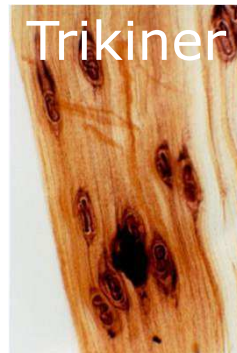
Lise-Lotte Christiansen (KU)

Tove Serup (VFL)

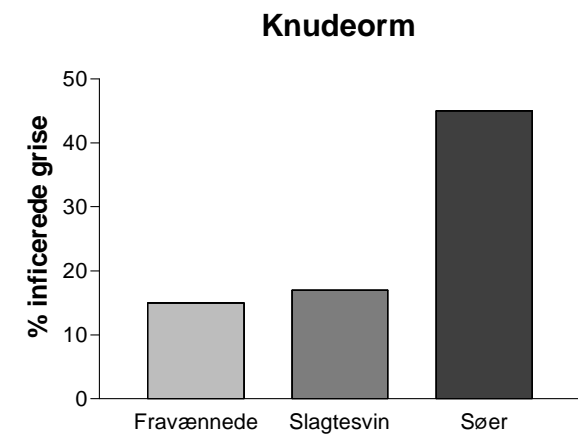
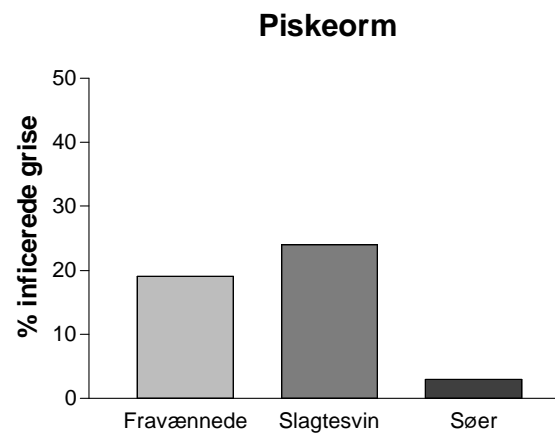
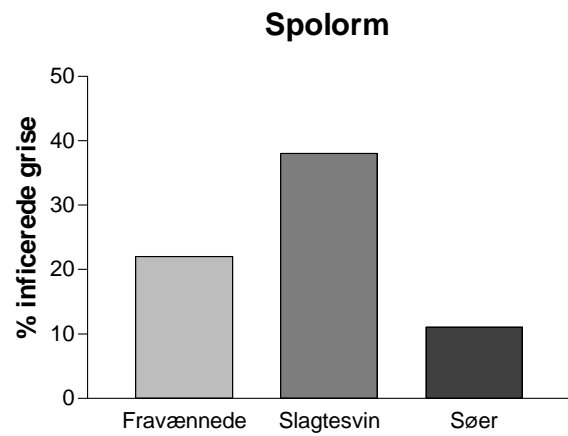

Svineparasitter

- Endoparasitter - orm
 - **Spolorm**
 - Knudeorm
 - Piskeorm
 - **Lungeorm**
 - Maveorm?
 - Trikiner?
- Endoparasitter – encellede
 - Coccidier
 - Cryptosporidier
 - Giardia
- Ektoparasitter
 - Skab (mider)
 - Lopper?
 - Lus?

DK forekomst 2008

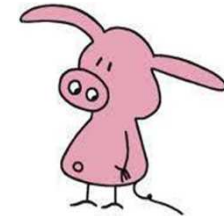

**Hvad er
spolorm?**

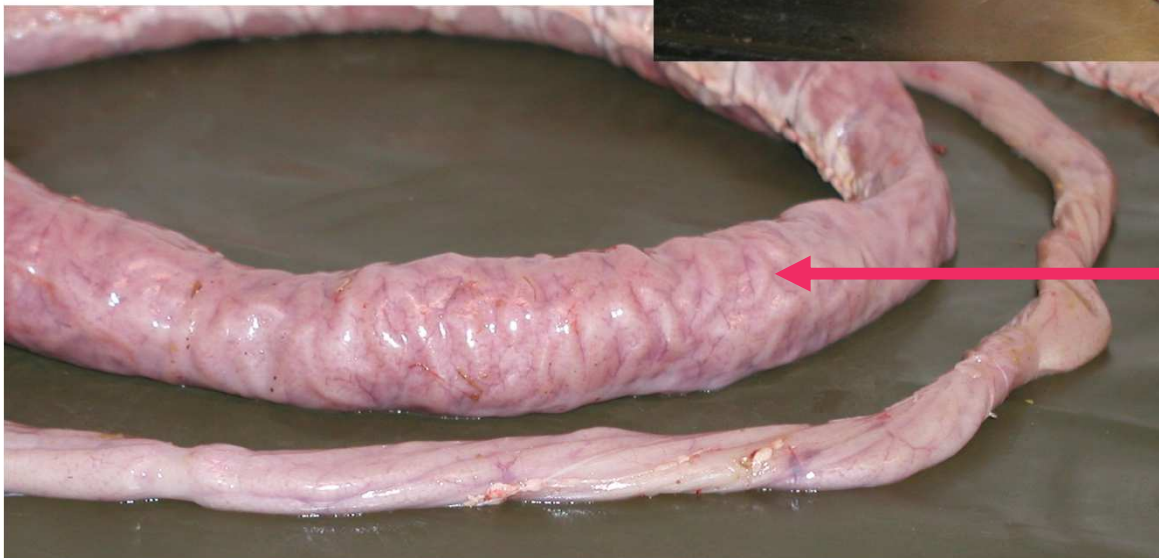
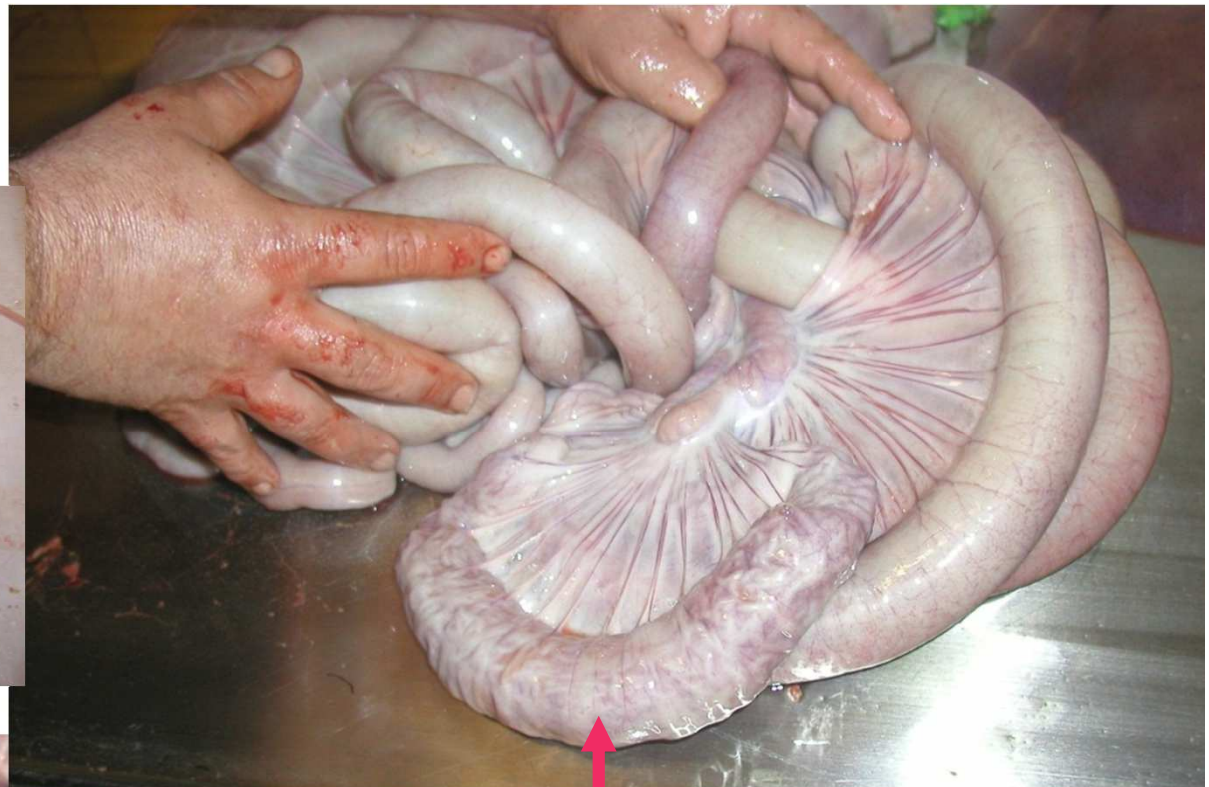

Den mest almindelig
orm i grise

Findes i grise på mark
og i stalden (inkl. SPF)

Spolorm

Tarme udspilede
af spolorm

Hvorfor er de et problem?

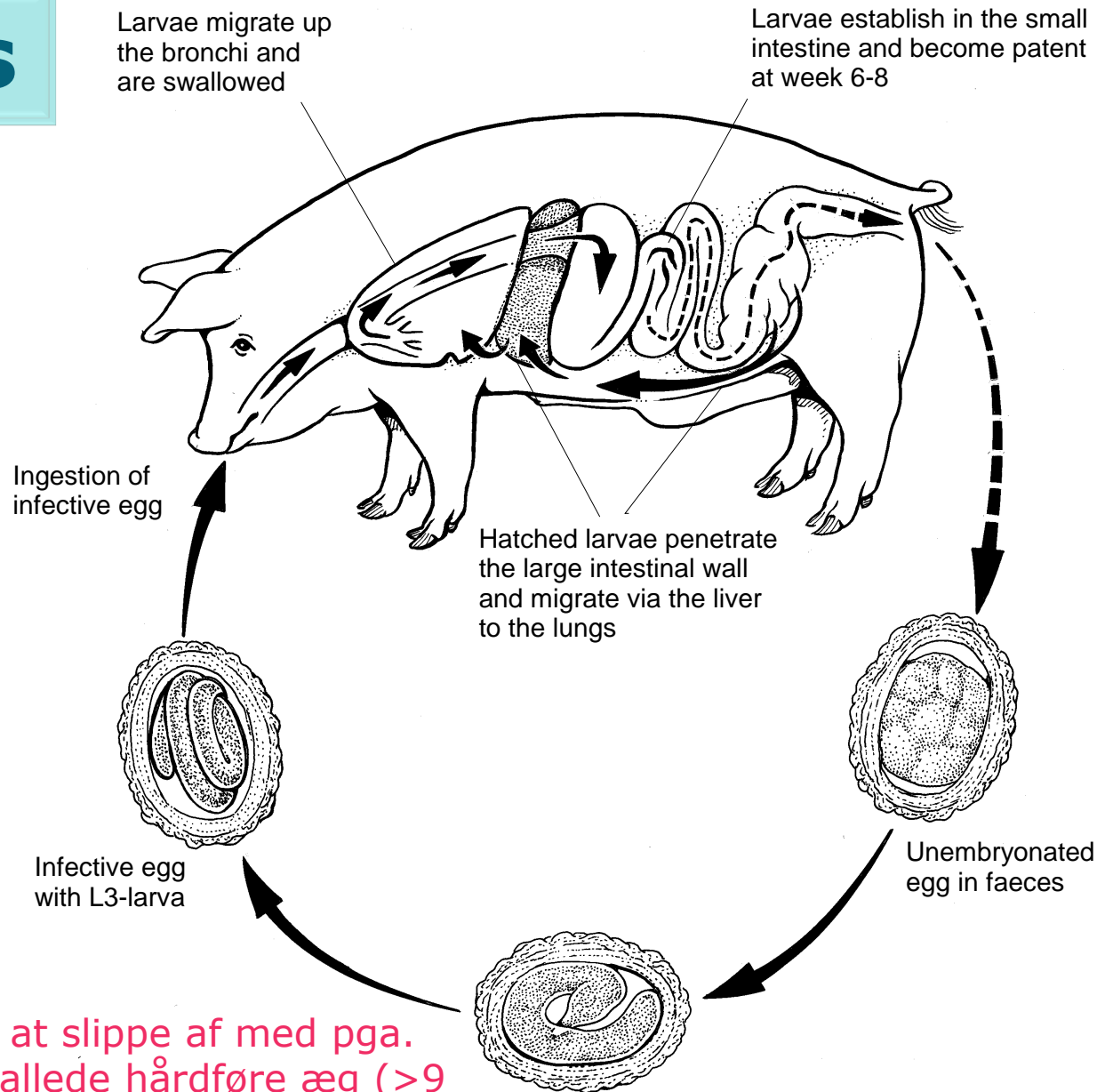
- Spolorm kan være årsag til:
 - Kasserede leverer
 - Reduceret tilvækst
 - Reduceret foderkonvertering
 - Ringere effekt af vacciner
 - Øget chance for sekundære infektioner
 - Forværret fravænningsdiarré???
 - Kan smitte mennesker

Livscyklus

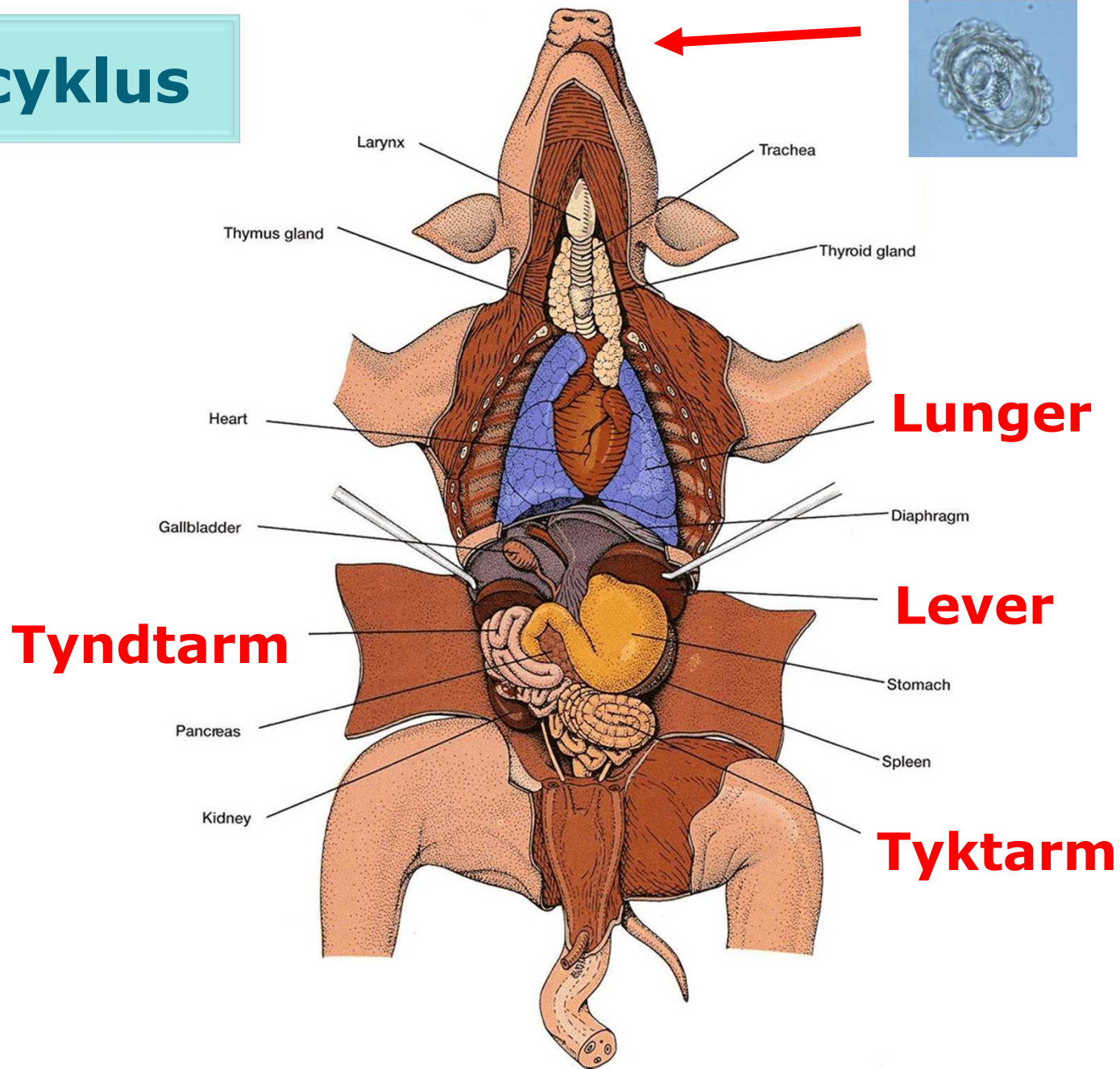

Udvikling:
fra 4-6 uger
op til 1-2 år

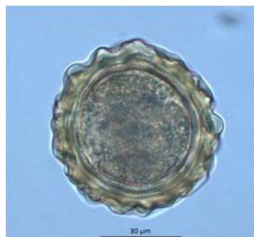
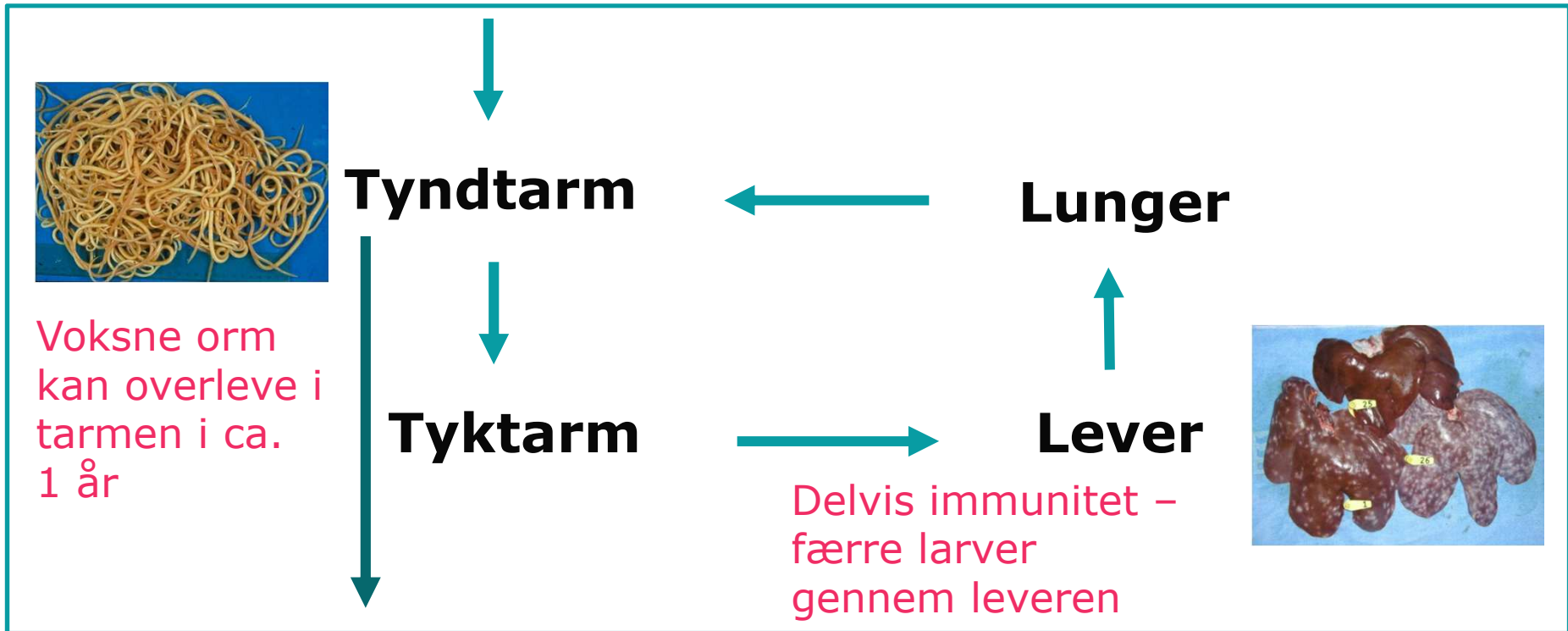

Svær at slippe af med pga. tykskallede hårdføre æg (>9 år på marken)

Livscyklus

Livscyklus

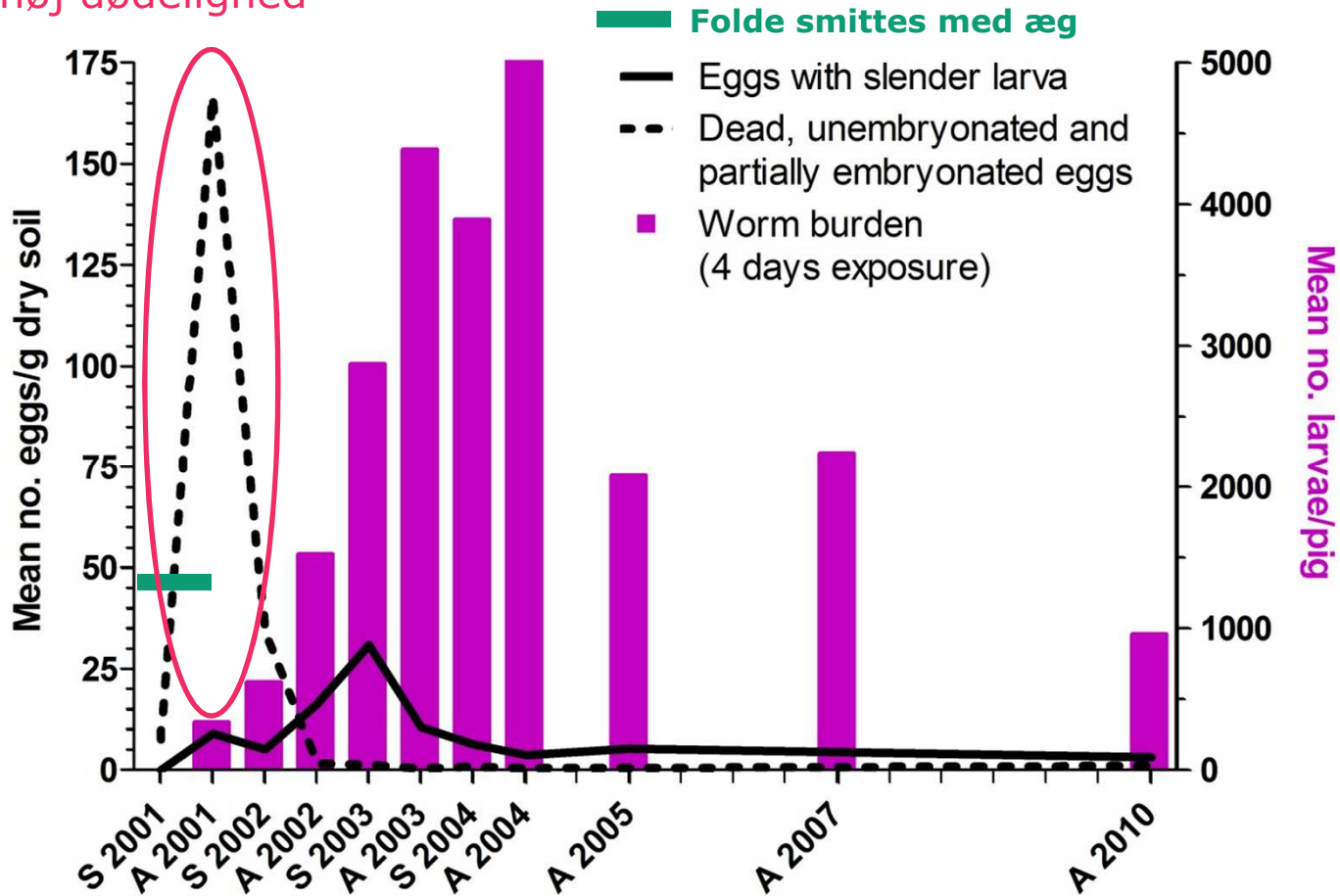
Overlevelse af æg i miljøet

- Hæmmer overlevelse:
 - UV lys
 - Ammoniak
 - Udtørring
 - Høj varme (over 40-50 °C)
 - Barfrost
- Fremmer overlevelse:
 - Fugtighed
 - Skygge
 - Snedække/milde vintre
 - Høj vegetation

Udvikling og overlevelse af æg i jord

Meget høj dødelighed

S: forår

A: efterår

Overlevelse

Smiley ordning

Overlevelse

Overlevelse

Øget (stald) hygiejne

Øget risiko for parasitter

Øget "livskvalitet"

Kun lille ophobning af gødning og æg – stierne er nemme at rengøre og udtørre

Ophobning af gødning og parasitæg men stier kan rengøres og udtørres mellem hold

Gødning og parasitæg kan ikke fjernes og det tager tid før æggene dør naturligt

Smitteveje

Afgrøder

Grise smittes primært af æg fra foregående år

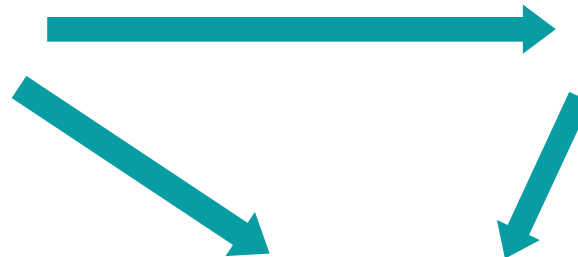

Smitteveje

0,8 infektive æg/g tør jord
(i alt 1,4 æg/g tør jord)

5 Besætninger

2,6 infektive æg/g tør jord
(i alt 10 æg/g tør jord)

Sti område	Infektive æg/g tørt materiale (antal æg i alt/g tørt materiale)	
	Unge grise	Slagtesvin
Rent	0,6 (65)	1,1 (144)
Mellem	5,3 (242)	6,0 (591)
Latrin	8,8 (1630)	2,9 (915)

Dybstrøelse

Latrin: relativt god overlevelse men få infektive æg

Rent område: infektive æg

**100 millioner
smittende æg**

**0,2 millioner
smittende æg**

**Dybstrøelse →
ophobning af æg**

**1 million
smittende æg**

Slagtefund i grise

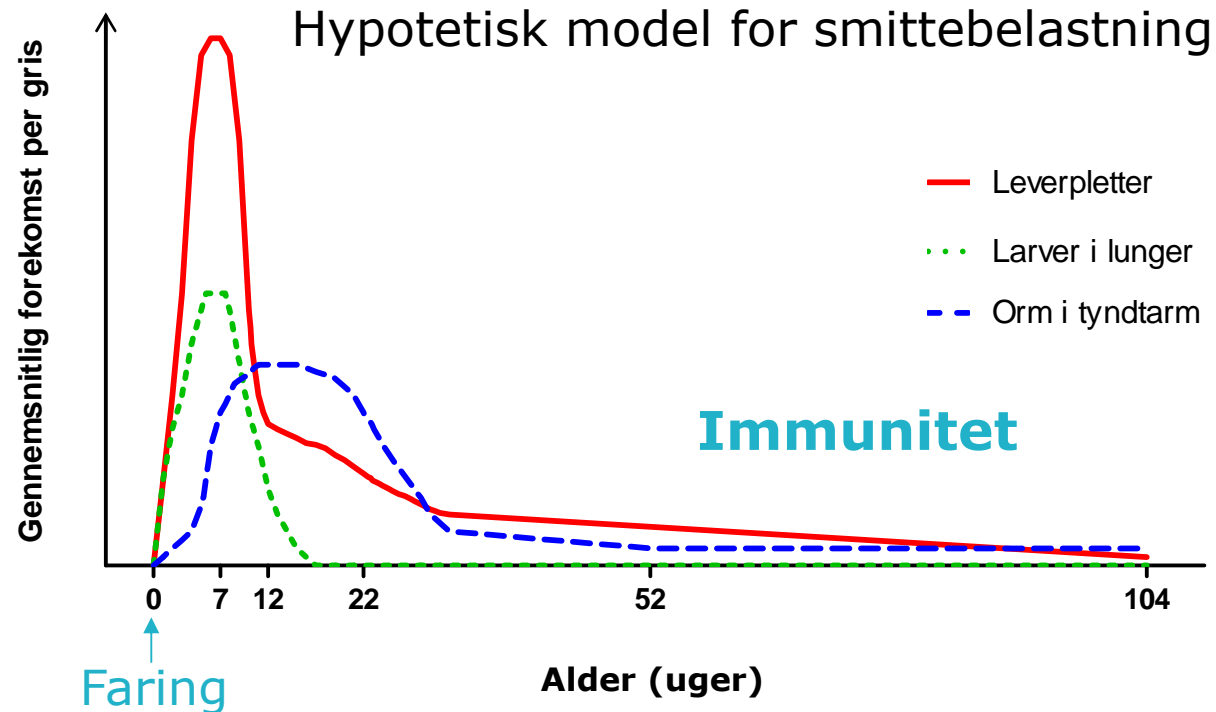
Fravæning til stald
(2x15 grise)

Flytning til slagtesvinestald
(2x15 grise)

Normal slagtevægt
(2x15 grise)

Slagteriundersøgelse

Slagtning oktober 2012

	Positive lever	Antal pletter (min - maks)	Konsistens (1: mør - 5: meget sej)
Besætning 1	84%	5 (0-33)	2.4
Besætning 2	87%	4 (0-16)	2.5
Besætning 3	96%	10 (0-81)	2.5
Besætning 4	83%	8 (0-54)	2.9
Besætning 5	86%	6 (6-23)	3.6

(Katakam 2014)

Udendørs latrin

Indendørs latrinområder

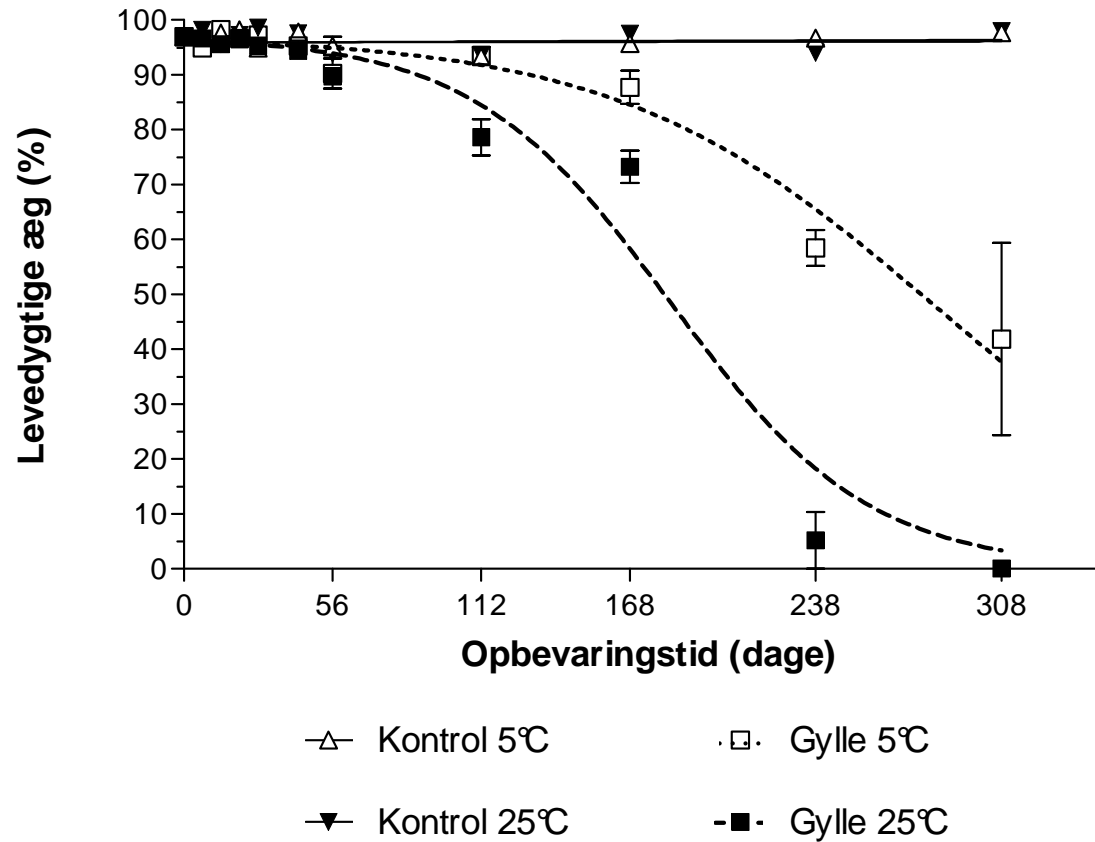

Strøelse & faste gulve

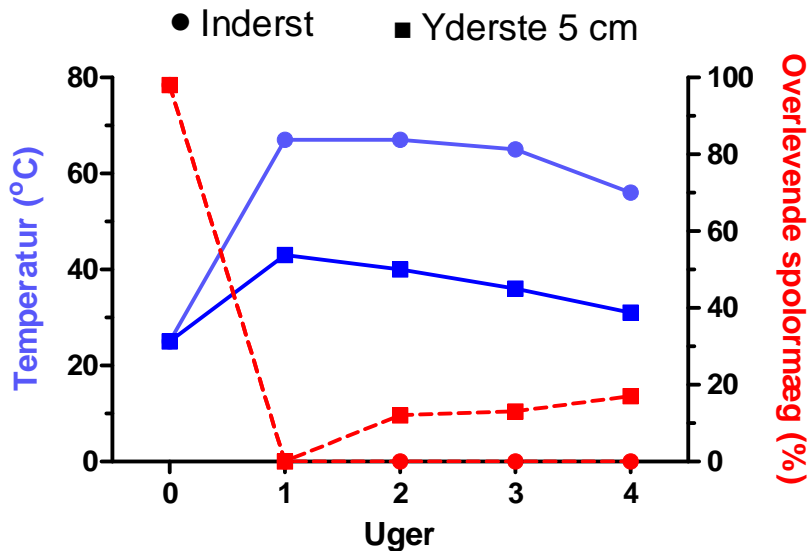
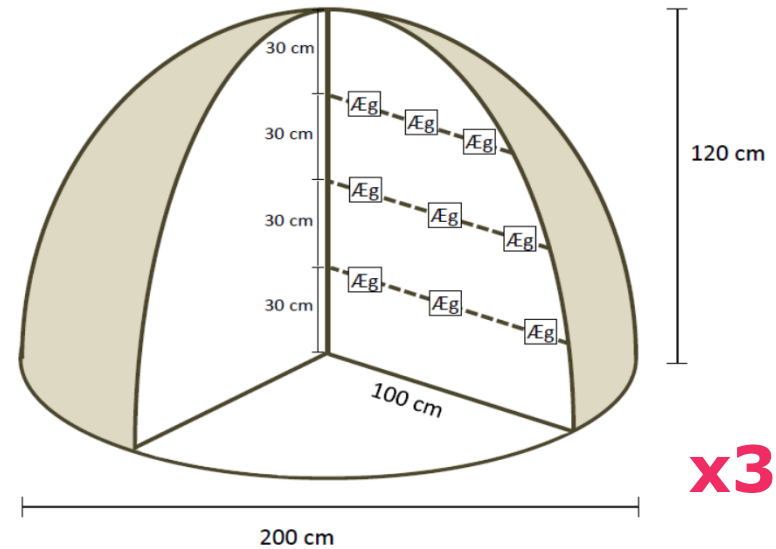
Overlevelse af æg i gylle

Laboratorieforsøg

(Katakam et al. 2012)

Overlevelse af æg i gødningstakke

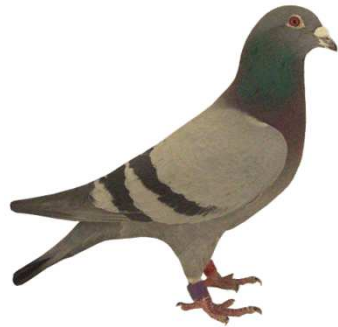

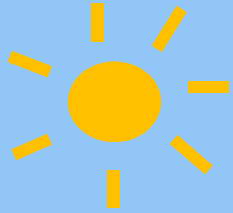
Gunstigt
mikroklima
→
Pletvis
overlevelse
af æg

Rengøring indendørs

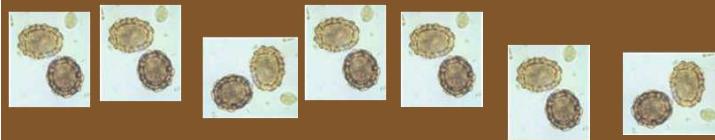
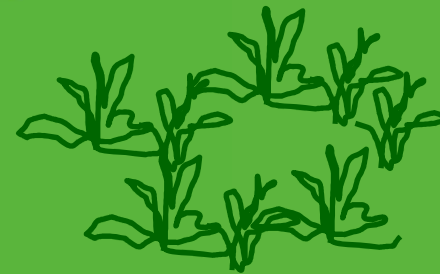
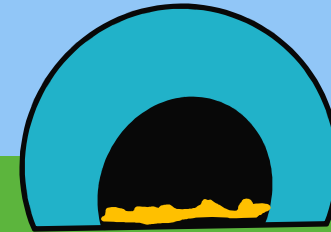
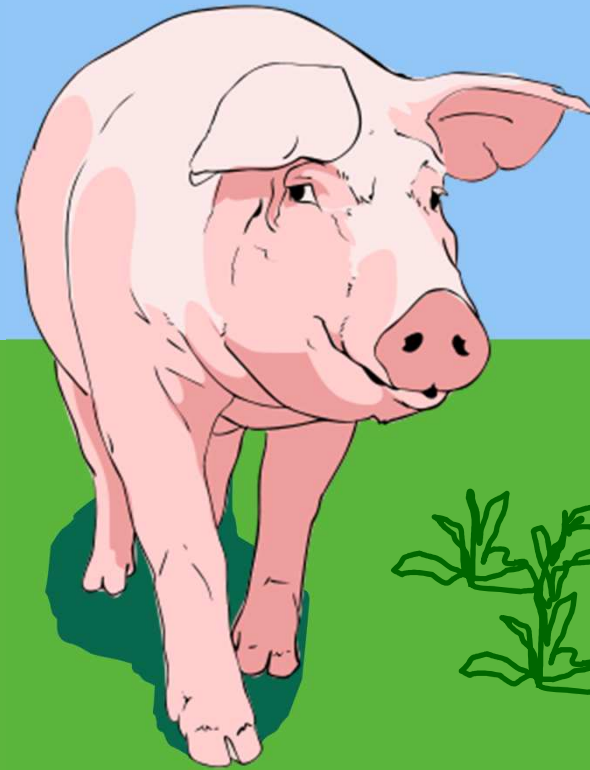

Andre smittekilder

Pløjning

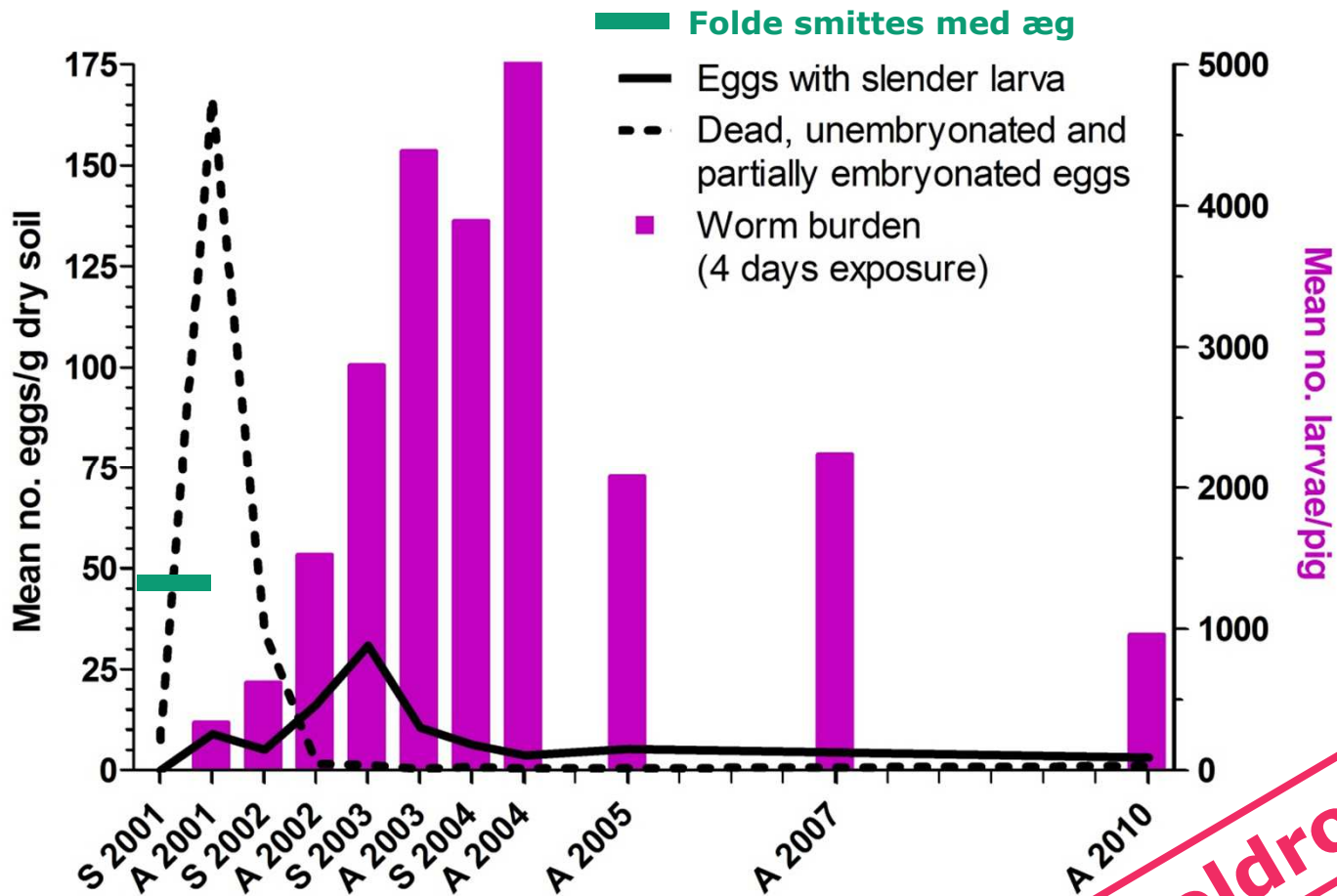
Pløjning →

Næsering

Udvikling og overlevelse af æg i jord

Foldrotation

Behandling versus resistens overfor ormemedler

Resistens kan for eksempel opstå når man:

- Underdoserer (f.eks. i foderet)
- Behandler meget ofte
- Bruger den samme klasse af midler hver gang

Den sunde strategi:

- Strategisk behandling
- Veksler mellem forskellige aktive midler
- Monitorering af infektionsniveauer

Diagnose af spolorm

- Gødningsprøver (rektale): parasitæg
 - 10 prøver fra 12 ugers grise
 - 10 prøver fra store slagtesvin
 - 10 prøver fra søer
 - Besætningsprofil
- Levere: hvide leverpletter (= migrerende larver)
 - Hvide til gullige pletter: friske (migration indenfor 2-3 uger)
 - Blege grålige pletter: delvist ophelede
- Tyndtarm: voksne orm

Kontrol af spolorm

Gode råd til nye producenter:

1. Rotationscyklus: 5 år
2. Behandling nyindkøbte dyr
2. Monitorering
3. Kompostere gødning
4. Slagtefund
5. Behandling ved fravænning
6. Obduktion af døde grise
7. Rengøring

Hvordan kontrollerer vi spolorm

- Udendørs:
 - Fold rotation (5 årig)
 - Folde til fravænnede og slagtesvin kan være en relativt stor kilde til smitte
- Indendørs
 - Strøelse muligvis ikke så stor en risikofaktor som antaget
 - Udformning af stalde og stier kan have stor betydning for æggernes udvikling og overlevelse
 - Stimulere grisene til at gøde i udendørs løbegård hvor gødning nemmere kan fjernes
 - God rengøring (inkl. desinfektion) mellem grupper af grise
- Generelt
 - Kontrol bør være bred
 - Karantæne for nye dyr
 - Belægningsgrad
 - Behandling (strategisk)

Konklusion

Tænk parasitter med ind i den samlede vurdering omkring sundhed, velfærd og den daglige drift

Parasitter kan ikke nødvendigvis undgås men skal kontrolleres

Forebyggelse er vigtig men medicinering kan ikke altid undgås

